

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 2 februari justerades.

§ 2 Anmälan om subsidiaritetsprövning

Förste vice talmannen anmälde att utdrag ur prot. 2015/16:25 för tisdagen den 2 februari i ärende om subsidiaritetsprövning av EU-förslag hade kommit in från finansutskottet.

§ 3 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2015/16:350

Till riksdagen

Interpellation 2015/16:350 Kvarkens färjetrafik

av Edward Riedl (M)

Interpellationen kommer inte att kunna besvaras inom föreskriven tid.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade resor och arrangemang.

Stockholm den 10 februari 2016

Näringsdepartementet

Anna Johansson (S)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Expeditionschef

Interpellation 2015/16:351

Till riksdagen

Interpellation 2015/16:351 Byggstart för Norrbotniabanan

av Helena Lindahl (C)

Interpellationen kommer inte att kunna besvaras inom föreskriven tid.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade resor och arrangemang.
Stockholm den 10 februari 2016
Näringsdepartementet
Anna Johansson (S)
Enligt uppdrag
Fredrik Ahlén
Expeditionschef

Interpellation 2015/16:359

Till riksdagen
Interpellation 2015/16:359 Äldreomsorg
av Karin Rågsjö (V)
Interpellationen kommer att besvaras den 22 mars 2016.
Skälet till dröjsmålet är redan inbokade engagemang.
Stockholm den 11 februari 2016
Socialdepartementet
Åsa Regnér (S)
Enligt uppdrag
Marianne Jenryd
Expeditionschef

§ 4 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:
Proposition
2015/16:92 till trafikutskottet

Redogörelser
2015/16:RS2 och RS3 till utrikesutskottet

*Svar på
interpellationer*

§ 5 Svar på interpellation 2015/16:355 om Arbetsförmedlingens anslagsöverskott

Anf. 1 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):
Herr talman! Katarina Brännström har frågat mig vilka åtgärder jag kommer att vidta med anledning av Arbetsförmedlingens anslagsöverskott.

Självklart är det inte tillfredsställande att medel som har avsatts för att stödja arbetssökande inte har kommit till användning. Delar av Arbetsförmedlingens anslagssparande för 2015 beror dock på att arbetsmarknadsläget har förbättrats. Arbetslösheten sjunker snabbare än vad vi hade räknat med. Det innebär färre som behöver arbetsmarknadspolitiska insatser, till exempel färre deltagare än väntat i jobb- och utvecklingsgarantin och jobbgarantin för unga.

Andra delar av anslagssparandet beror på att det tar tid att bygga upp långsiktiga reformer på arbetsmarknaden när de utgår från att flera delar av samhället samverkar. Det tar längre tid än regeringen initialt bedömde

att få fram extratjänster, traineejobb och utbildningskontrakt, men en gedigen grund finns nu att stå på genom lokala överenskommelser mellan Arbetsförmedlingen och 286 av Sveriges kommuner.

Det är viktigt att Arbetsförmedlingen kan planera så att resurser kommer till nytta. Myndigheten behöver bli bättre på att styra sin verksamhet och har ett internt utvecklingsarbete där det ingår. Regeringen gav i maj 2015 Statskontoret i uppdrag att följa det arbetet och vid behov föreslå åtgärder. Statskontorets rapport kommer i slutet av februari.

Regeringen har redan minskat den detaljstyrning av Arbetsförmedlingen som den tidigare regeringen ökade och som försvårade myndighetens verksamhet. Vi har bland annat tagit bort restriktioner som gjorde det svårare för arbetsförmedlare att anpassa insatser efter varje individs förutsättningar. Vi har också gjort det enklare för myndigheten att omprioritera användningen av resurser utifrån behoven. De arbetsmarknadspolitiska insatserna ska anpassas efter arbetsmarknadens behov, och de medel som avsätts ska användas på ett resurseffektivt sätt.

Anf. 2 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M):

Herr talman! Min fråga är föranledd av den hårda kritik som Ylva Johansson gick ut med i medierna 2012 och 2013 som vice ordförande i arbetsmarknadsutskottet när Arbetsförmedlingen då sände tillbaka sitt överskott till staten. I år sker samma sak, fast beloppet nu är ännu större.

Jag kan notera att arbetsmarknadsministern i dag svarar nästan likadant som arbetsmarknadsministern i alliansregeringen då gjorde. Ylva Johansson sa att det var stor skandal att inte använda pengarna och underkände det svar som hon då fick.

Sanningen är, Ylva Johansson, att det nog inte spelar någon roll vilken regering Sverige har haft. Det har skickats tillbaka pengar till staten i många år, och även under Göran Perssons tid. Det dundrades ändå på om detta. Man låtsades inte om det, utan man framställde det som ett misslyckande av alliansregeringen.

Därför vill jag veta vad Ylva Johansson nu tänker göra när hon själv har makten att bestämma över detta. Tyvärr kan jag inte läsa någonstans i ministerns svar att några åtgärder kommer att vidtas.

Risken finns att det även innevarande år kommer att genereras ett överskott när regeringens politik inte kommer att lyckas och inte så många kommer i de åtgärder som var planerat. I dag är det endast en liten spillra som finns i till exempel traineejobb och extratjänster. Det är långt ifrån uppsatta mål. Så blir det om man inte är förberedd när regeringen tillträder, och allt har därmed fördröjts.

Ändå slår sig regeringen för bröstet för att arbetslösheten nu minskar. Sanningen är att vi just nu har en stark konjunktur. Trots detta faktum steg sysselsättningen endast med 0,4 procentenheter under 2015. Arbetslösheten minskade inte ens med en hel procent, och fortfarande ligger arbetslösheten högt.

Att ungdomsarbetslösheten sjunker beror till stor del på att ungdomsgrupperna minskar i antal. År 2015 fanns det 19 000 färre i åldrarna 15–24 år än 2014. Då blir det automatiskt färre som är arbetslösa. Jag tycker att ministern ägnar sig lite grann åt en viss statistisk skönmålning. Fortfarande är ungdomsarbetslösheten väldigt hög. Beroende på vilken modell man tittar på skiftar det mellan 15 och 19 procent.

Prot. 2015/16:67
12 februari

Svar på
interpellationer

Det riktigt allvarliga i detta är den växande andelen ungdomar som går över i långtidsarbetslöshet som vi nu ser. De kommer allt längre bort ifrån ett jobb. För utrikes födda ser det också väldigt dystert ut. Där kommer arbetslösheten att öka kraftigt, särskilt för dem som kommer från länder utanför EU.

Här blir det en stor utmaning de kommande åren. Det vore självklart olyckligt om Arbetsförmedlingen skickar tillbaka pengar som den har rätt till och kunde använda. När tudelningen ökar och gapet växer mellan inrikes och utrikes födda måste alla krafter och medel användas.

Herr talman! Tyvärr vet vi att många av de arbetsmarknadsåtgärder som görs inte är effektiva. Riksrevisionen kom med en rapport nyligen som visade på riktigt dåliga resultat för Arbetsförmedlingen. Jag tillåter mig att tvivla på att regeringen tänker använda pengarna på mest lämpliga sätt.

Vi har hört och sett en väldigt nöjd minister. Det mesta är bra, säger Ylva Johansson. Men det är en enorm utmaning som väntar. Det är snart hälften av de arbetslösa som är födda utomlands. Det kan man inte negligera. Bostadsfrågan är också ett sådant stort problem som har blivit ett stort hinder. Där har vi heller inte hört någonting från regeringen.

Jag är väldigt intresserad av att höra: Vilka åtgärder tänker ministern vidta med anledning av den utmaningen och pengarna som finns?

Anf. 3 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Herr talman! Man vet kanske inte riktigt var man ska börja när man hör Katarina Brännströms svada. Låt mig först säga: Vad beror det på och vad är skillnaden med att Arbetsförmedlingen betalar tillbaka pengar i dag mot när den gjorde det under den gamla regeringen? Den stora skillnaden är att arbetslösheten nu sjunker.

Regeringens mål är inte att så många personer som möjligt ska vara i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Regeringens mål är att människor ska vara i arbete och inte vara arbetslösa. Vi ser nu att arbetslösheten sjunker och sysselsättningsgraden ökar.

Jag måste korrigera Katarina Brännström när det gäller ungdomarna. Det är sant att ungdomsgruppen minskar. Men sysselsättningsgraden bland ungdomar ökar. Det är alltså en ökande andel av de unga som är i arbete.

Långtidsarbetslösheten bland ungdomar, som mäts av AKU i Statistiska centralbyrån, minskade. Om man jämför med sista kvartalet 2014 var det 18 000 långtidsarbetslösa ungdomar. Sista kvartalet 2015 var det 11 000 långtidsarbetslösa ungdomar. Det är en tydlig minskning av långtidsarbetslösheten bland ungdomar. Mer behöver göras. Jag är inte nöjd, men utvecklingen går definitivt åt rätt håll.

Jag delar naturligtvis uppfattningen att man inte ska ägna sig åt ineffektiva arbetsmarknadsåtgärder. Det är därför vi har lagt om politiken och fasar ut sådana åtgärder som inte är effektiva. När det gäller ungdomsarbetslösheten var det inte länge sedan Katarina Brännström stod här och sa att om man återställer arbetsgivaravgiften för ungdomar kommer ungdomsarbetslösheten att öka. Utvecklingen har blivit den motsatta. Ungdomsarbetslösheten minskar.

Katarina Brännström säger: Vi har inte hört någonting från regeringen när det gäller bostadspolitik. Då måste man vara sällsynt tondöv. I budgetpropositionen som riksdagen har ställt sig bakom görs den största satsning på bostadspolitik som har gjorts på 20 år.

För någon vecka sedan inleddes samtal mellan sju av riksdagens partier om bostadspolitik på initiativ av regeringen. Det stämmer inte att ingenting händer i bostadspolitik. Dessbättre ser vi också att i många kommuner har nu bostadsbyggandet äntligen kommit igång. Det är helt nödvändigt eftersom utmaningarna är mycket stora.

Katarina Brännström går snabbt förbi en viktig skillnad mellan den här regeringen och den tidigare regeringen. Den gamla regeringen förbjöd Arbetsförmedlingen att använda insatserna och pengarna på ett flexibelt och anpassat sätt. Man hade satt upp stela tidsgränser, och man hade ett stelt och stramt regelverk för när den fick använda resurserna.

Det gjorde att det blev omöjligt för Arbetsförmedlingen att använda resurserna på ett effektivt sätt. Det har den här regeringen ändrat på. Det betyder inte att alla problem är lösta, men det har blivit betydligt större frihetsgrader för Arbetsförmedlingen att använda resurserna på ett flexibelt sätt.

Samtidigt, som jag också säger i mitt svar: När man inte ska placera personer i åtgärder som är sådana som Arbetsförmedlingen styr över utan när människor ska ut i riktiga jobb, till exempel extratjänster eller traineejobb, förutsätter det att det finns arbetsgivare som vill anställa. Jag måste erkänna att detta tar längre tid, innan arbetsgivarna är redo att anställa, innan de kan det här och innan de vet vilka nya möjligheter som finns. Men nu ser vi att också dessa jobb växer i antal.

Anf. 4 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M):

Herr talman! Arbetslösheten sjönk även 2012, Ylva Johansson. Den sjönk även 2013 efter den ekonomiska kris som då hade varit. Ändå kallar Ylva Johansson det för en stor skandal att pengarna inte användes. Det var inte seriöst då. Ministern talar ofta numera om minskade antal i arbetslöshet, framför allt när det gäller ungdomar. Det är därför jag har talat om att ungdomsgruppen har minskat, för om man talar i antal blir det naturligtvis en minskning. Jag tycker inte att det är seriöst att säga så. Andelen är en annan sak.

Det är bra att ministern är optimistisk. Och det är jättekul för regeringen att konjunkturen tuffar på bra just nu. Det går uppåt för Sverige. Men i den politik vi har sett och hört – regeringens politik – finns det ingen stimulans till fler jobb. Där finns inga förslag på hur vi ska få nya jobb. När det gäller bostadspolitik är det mycket prat men absolut ingen verkstad. Det är klart att det finns jättestora utmaningar, och det är många fler än jag som är oroliga för hur det ska gå.

Arbetsförmedlingen får svidande kritik av Riksrevisionen. De upphandlar helt fel utbildningar. Det finns bristyrken där man skriker efter folk, men dessa yrken utbildar inte Arbetsförmedlingen till. Det gäller till exempel bilmekaniker. Människor utbildas till lokalvårdare och butiksbiträden, som inte efterfrågas. Då talar ändå ministern om att det är så bra nu eftersom Arbetsförmedlingen får styra sig själv. Men i Riksrevisionens kritik framgår att regeringen borde styra bättre.

Det är mycket prat och förhoppningar om vad som komma skall när det gäller den nuvarande regeringen, men vi ser väldigt lite av resultatet. Jag förstår också att det är en stor utmaning även i dag. Det vet vi alla, och vi tänker inte sjunka ned till nivån på den kritik som kom från socialdemokraten Ylva Johansson efter den djupaste ekonomiska kris som regeringen har sett i modern tid. Vi inser att det är en stor utmaning. Men det måste till mycket bättre matchning mot arbetsgivares krav. Det behövs mycket bättre individuella bedömningar.

Det måste bli mycket bättre effekt hos Arbetsförmedlingen. Det är ett gigantiskt stort verk med 74 miljarder i sin budget. Nu skickade man tillbaka pengar därför att man inte har använt dem. Då kan man fråga sig om behoven redan var tillgodosedda. Nej, det var de naturligtvis inte. För de utlandsfödda är det ännu svårare att få jobb i dag. Det är ingenting vi kan blunda för.

Det behövs en mycket större flexibilitet och en bättre geografisk anpassning. Det finns nästan inte ett område där vi inte behöver bli bättre när det gäller arbetsmarknadspolitik och Arbetsförmedlingen. Det är en enormt stor utmaning.

Ledtiderna är alldeles för långa. Det är långa avtalstider när man har köpt utbildningar som inte behövs. Regeringen behöver styra Arbetsförmedlingen mer och bättre, och inte mindre. Jag är lite orolig för hur det kommer att se ut när året har gått med regeringens politik. Kommer vi då att se ett ännu större antal utlandsfödda, till exempel, som inte har kommit i arbete? I så fall växer bara utmaningen.

Vi ska försöka vara positiva; det tycker jag också. Vi ska vara glada för att det går bra för Sverige, men vi kan inte negligera det enormt pressade läge som råder. I dagens DN kan man läsa att ministern är optimistisk, och det är säkert jättebra. Men frågan är: Var är resultaten? Det går lätt att tala om vad som ska komma framöver, men vi har ännu inte sett någonting från regeringen som skulle stimulera till fler jobb.

Anf. 5 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Herr talman! Det är ännu svårare nu för utlandsfödda att få jobb, säger Katarina Brännström. Det är inte korrekt. Jag tror att det är farligt att sprida den typen av osanningar. Sysselsättningsgraden ökar bland utrikes födda. Särskilt starkt ökar den bland utrikes födda kvinnor. Det har inte blivit svårare. Det är en större andel utrikes födda som kommer i arbete nu. Det är glädjande att det är en uppåtgående trend, särskilt för utrikes födda kvinnor som är den grupp som har haft och fortfarande har den lägsta sysselsättningsgraden. Den ökar nu alltså kraftigt.

Katarina Brännström frågar: Kommer vi att få se ett större antal utlandsfödda i arbetslöshet? Ja, det kommer vi att få se eftersom vi har ett större antal utlandsfödda i befolkningen. En stor del av befolkningsökningen bland dem i vuxen ålder utgörs nu av utlandsfödda. Då säger det sig självt att också andelen av dem som är i arbetskraft, i arbete och arbetslösa i antal kommer att vara fler utlandsfödda. Utmaningen är naturligtvis att ingen ska stanna i arbetslöshet, utan att man kommer vidare till arbete.

Regeringen gör mycket, och mer kommer att behöva göras för att vi ska klara detta. Det är en stor utmaning, men det är ingen oöverstiglig uppgift.

Herr talman! Sverige har högre tillväxt än USA. Vi har högre tillväxt än Storbritannien. Vi har högre tillväxt än Tyskland. Vi gör stora investeringar, både privata och offentliga. Regeringen har i budgeten satsat 6 miljarder på att stimulera ett ökat bostadsbyggande.

Det viktigaste för att klara arbetslösheten är att ha en stark ekonomisk tillväxt, och det är också därför vi så hårt prioriterar detta. Det är viktigt att arbetsmarknadspolitiken kan matcha den tillväxt som vi nu har och det rekordstora antal lediga jobb som vi också har på arbetsmarknaden i dag.

Katarina Brännström tar upp den kritik som Riksrevisionen har riktat mot hur styrningen av arbetsmarknadsutbildningen har fungerat. Det är helt korrekt. Det var den gamla regeringen som styrde med arbetsmarknadsutbildningar så till den milda grad att effekten av en genomgången arbetsmarknadsutbildning var noll – lika låg som att inte gå en arbetsmarknadsutbildning. Man får säga att det är anmärkningsvärt att nå ett sådant utomordentligt dåligt resultat.

Det är därför vi lägger om politiken, ändrar styrningen av arbetsmarknadsutbildningarna och har ett helt annat fokus på matchning och individuella bedömningar. Det är något som inte gällde under den gamla regeringen.

Anf. 6 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M):

Herr talman! Vi är alla glada för den högre tillväxten i Sverige. Men jag vill påminna om att den också måste bero på Alliansens politik. Det kan inte bara vara så att det som är dåligt är den gamla regeringens ansvar, men det som är bra kan den nya regeringen ta åt sig av när den har regerat i bara drygt 40 dagar med sin egen budget. Det blir inte riktigt seriöst.

När det gäller utrikes födda kvinnor är det självklart att sysselsättningsgraden måste öka. Utgångspunkten var ju otroligt låg. Det tycker jag inte heller att man ska slå sig för bröstet för.

Det behövs 300 000 nya jobb om vi ska klara detta, och som sagt finns det inte några förslag från regeringen på hur jobben ska bli fler. Det krävs extraordinära åtgärder när 50 procent av de nyanlända saknar gymnasial utbildning och när mer än hälften av dem som är arbetslösa tillhör just denna grupp. Många saknar till och med grundskoleutbildning.

Det behövs snabbspår, och jag tycker att det som regeringen har dragit igång med detta är bra. Men det blir ändå bara en liten grupp som kommer att beröras av det. När det gäller den stora massan behövs en stimulans. Hur ska det bli fler jobb? Hur ska det bli fler enkla jobb? Det finns instegsjobb. Där tycker jag att regeringen borde lägga på ett kol, för det är en bra reform där arbetsgivarna får ersättning för att de tar emot.

Om vi ska ha en seriös debatt tycker jag att man måste inse att både den gamla och den nya regeringen kan få kredd för olika saker. Det kan inte bara gälla det som är gott i den nya regeringen, för vi har inte sett några förslag. Jag väntar med spänning på den nya politiken med de nya förslagen från regeringen, men man verkar mest käbbla internt.

Samtidigt vill jag tacka för debatten, och jag hoppas att arbetsmarknadsministern orkar hålla uppe sin optimism. Det kommer att behövas med de stora utmaningar vi står inför – bland de största utmaningarna i Europa när det gäller tudelningen på arbetsmarknaden.

Prot. 2015/16:67
12 februari

Svar på
interpellationer

Anf. 7 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Herr talman! Varje nytt förslag som den här regeringen har lagt fram när det gäller den ekonomiska politiken och jobbpolitiken har bemötts av Moderaterna med att den kommer att leda till att arbetslösheten ökar och det blir färre jobb. Det är det ni har hävdad hela tiden varje gång vi har lagt fram ett förslag, Katarina Brännström.

Resultatet har blivit det motsatta. Vi har fler lediga jobb, och vi har en sjunkande arbetslöshet. Det är bra om vi gemensamt kan glädjas åt detta.

Vi har just nu ungefär 100 000 lediga jobb. Vi har aldrig någonsin i Sverige haft så många lediga jobb – det tror jag att vi båda är glada över – men det betyder också att arbetsmarknadspolitiken ställs inför nya utmaningar. Det är allvarligt när arbetsgivarna inte kan få tag i personer för att tillsätta de lediga jobben, för det riskerar att hämma tillväxten och utvecklingen. Därför är det viktigt att arbetsmarknadspolitiken kan vara pragmatisk och lyhörd. Behoven är olika. Det behövs stöd för dem som ska gå in och ta mer kvalificerade arbeten, men det behövs också nya insatser för dem som inte kan matchas mot kvalificerade arbeten utan kanske behöver betydande insatser för att alls ta sig in på arbetsmarknaden.

Herr talman! Jag vill tacka för debatten. Vi får säkert anledning att återkomma till ämnet. Även om utvecklingen går starkt åt rätt håll är utmaningarna som kvarstår stora.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 6 Svar på interpellation 2015/16:305 om polisens information till allmänheten

Anf. 8 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Andreas Carlson har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att säkerställa att polisen inte avsiktligt mörkar när människor utsätts för brott.

Det har framkommit att unga kvinnor under 2014 och 2015 har utsatts för ofredanden och övergrepp vid festivalen We are Sthlm och att det skett under omständigheter som försvårat möjligheten att identifiera och gripa gärningsmännen.

Att kvinnor utsätts för sådana gärningar är oacceptabelt. Det finns män i alla samhälls- och åldersgrupper som utövar fysiskt, psykiskt och sexuellt våld eller begår ofredanden i såväl nära relationer som i det offentliga rummet. Förekomsten av sådana övergrepp är ett samhällsproblem som ska bekämpas, och det är därför viktigt att alla sådana brott polisanmäls. Utöver polisiära insatser krävs en ökad medvetenhet och förebyggande insatser i hela samhället och av alla relevanta aktörer.

Polismyndigheten hanterar ett mycket stort antal händelser varje år. Det är Polismyndighetens sak att bedöma vad som är relevant att kommunicera till allmänheten när det gäller dessa händelser. När myndigheten väljer att kommunicera är det en självklarhet att det ska ske sakligt och neutralt. Informationen som lämnas ska inte bryta mot förundersökningssekretess eller på annat sätt åsidosätta grundläggande rättssäkerhetsprinciper.

Det är för tidigt att dra några slutsatser om händelserna vid festivalen och om vilka felaktigheter som eventuellt har begåtts av Polismyndigheten. Jag välkomnar därför rikspolischefens besked om att låta utreda frågan grundligt. I det sammanhanget är det rimligt att beakta frågan om det är så att brott som begås mot män respektive kvinnor behandlas olika i den externa kommunikationen. Med en sådan utredning som grund är det därefter möjligt att analysera behovet av att vidta ytterligare åtgärder.

Anf. 9 ANDREAS CARLSON (KD):

Herr talman! Tack, inrikesministern, för svaret! Jag skrev den här interpellationen då det hade framkommit att det under somrarna 2014 och 2015 på kulturfestivalen We are Sthlm hade inträffat ett stort antal sexuella ofredanden och trakasserier mot flickor, vilket statsrådet också lyfte fram i svaret.

Trakasserierna ägde rum i folkhaven framför scenerna och rapporteras ha gått till så att flera pojkar eller unga män omringat flickorna och sedan tafsat på och trakasserat dem. Det kom även in en anmälan om våldtäkt.

I rapporteringen uppgavs pojkarna och de unga männen vara ensamkommande barn. Händelserna i sig är häpnadsväckande. Flickor och kvinnor ska naturligtvis kunna gå på musikunderhållning utan att råka ut för det här. Det är dock inte misstanken om brotten i sig som vi är här för att debattera utan de uppgifter som framkom om att polisen valde att hålla de här händelserna hemliga, alltså inte offentliga.

Enligt uttalanden från poliser fanns det en rädsla för att det här skulle spela främlingsfientliga krafter i händerna, och därför valde, enligt uttalanden från vissa poliser, polisen att inte säga någonting om detta.

Omfattningen av och bakgrunden till det här ska nu utredas, men oavsett orsak är det här såklart helt oacceptabelt. Debatten om polisens ovilja att ge ifrån sig information som kan spela främlingsfientliga krafter i händerna har varit intensiv, och i mitt tycke har det lutat åt olika håll i den mediala debatten. Hur som helst är det en allvarlig misstanke att polisens bevekelsegrunder för huruvida information ska släppas eller ej påverkas av vem eller vilka de misstänkta gärningsmännen är eller var de kommer från.

Herr talman! Jag delar åsikten i inrikesministerns svar att det är positivt att polisen nu gör en grundlig undersökning av vad som inträffat. Jag utgår från att man utifrån utredningens resultat kan visa på en tydlig strategi för att undvika liknande händelser i framtiden eller om det misstänks ha gått till så här för att undvika den här typen av mediala spinn som vi har sett. Det är viktigt för att upprätthålla förtroendet både för polisen och för hela rättsväsendet.

Att polisen nu hanterar frågan genom den här utredningen är bra, men min fråga till statsrådet var också vilka åtgärder som statsrådet avser att vidta för att säkerställa att polisen inte avsiktligt mörkar när människor utsätts för brott.

Utöver den här utredningen och att vi inväntar svaret på den – vad har statsrådet gjort för att försäkra sig om att detta inte ska upprepas?

Anf. 10 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Innan man vet vad som hänt är det naturligtvis svårt att vidta åtgärder för att det inte ska upprepas. Därför ligger det i sakens natur

att vi måste vänta på de konkreta åtgärder som rikspolischefen har vidtagit så att vi ser vad som faktiskt har hänt.

Jag kan vara mycket tydlig. Polisens kommunikation ska inte ta politisk hänsyn, och det ska ingen annan myndighets kommunikation göra heller. Det är ett grundfundament. Medborgarna ska kunna lita på att den information som de får från myndigheter är korrekt och relevant.

Jag vill också vara tydlig med, för det blir en glidning i den här diskussionen, att det är rättssamhället – poliser och domstol – som avgör skuldfrågan. Att i tidningar, eller för den delen här i talarstolen, säga att den ena eller den andra gruppen kan misstänkas ha gjort sig skyldig till någonting för oss ut på ett sluttande plan.

Den som har gjort sig skyldig till en gärning ska ställas inför rätta för den gärningen. Det ska prövas i domstol, och är man skyldig ska man hamna bakom lås och bom. Man ska inte behöva bli misstänkliggjord för en gärning bara för att man tillhör en grupp eller är i en utsatt situation, som exempelvis ensamkommande flyktingbarn är. Risken är annars att vi skapar en samhällssituation med en stor otrygghet för människor som har flytt från krig och förtryck.

De som har gjort sig skyldiga till brottsliga gärningar ska vi vidta rätt och konkreta åtgärder mot.

Anf. 11 ANDREAS CARLSON (KD):

Herr talman! Jag instämmer i huvudsak i det som inrikesministern anför i kammaren. Jag har pratat med poliser som möter den här verkligheten att man ser att brott begås men där det också är politikers, polisers och mediernas ansvar att inte dra alla över en kam. När den här typen av diskussioner dras upp i medierna handlar det om att inte peka ut hela grupper utan om att ha en nolltolerans, inte bara mot den här typen av brott utan såklart mot all kriminalitet.

Jag har några exempel på rubriker från medierna. Svenska Dagbladet skrev om det, och SVT hade rubriken ”Polisen mörkade övergrepp på festival”. Aftonbladet har också skrivit om det, och det har varit hård kritik bland annat mot polischefen.

Som jag sa i mitt inledningsanförande, herr talman, har det här lutat åt många olika håll. Vi har också ett medieläge där det lätt blir den här typen av rubriker. Det är breaking-news-läge hela tiden, så det blir stora rubriker och man drar på.

Jag tror att det är viktigt att man som medborgare upplever att polisen, och också vi politiker, säger som det är och kommer med förslag och lösningar på de utmaningar och problem som man upplever. Annars är det risk att man i det här breaking-news-läget spår på den oro som vi kan se tilltar. Jag välkomnar en del av de förslag som inrikesministern har presenterat, och vi ska också följa den här utredningen som polisen gör.

Hur tror statsrådet att de här händelserna påverkar förtroendet för polisen? Om det påverkas negativt, hur avser statsrådet att arbeta för att stärka polisens förtroende framgent?

Anf. 12 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Naturligtvis ska man säga som det är. Det är ju hela poängen med att ha en konsekvent och transparent kommunikation. Den

brottslighet som riktas mot flyktingar och brottslighet där flyktingar är gärningsmän begår flyktingar inte fler brott än kristdemokrater, socialdemokrater, sverigedemokrater, stockholmare, göteborgare eller malmöbor. Självklart begår de brott, det ska vi inte sticka under stol med, och de som begår brott ska bli föremål för rättsväsendets insatser. Om de vid en prövning i domstol befins skyldiga ska de sättas bakom lås och bom.

Har den här diskussionen skadat polisens förtroende? Det tror jag att den initialt har gjort. Det är klart en diskussion där det framstår som att polisen mörkar relevant information för samhällsmedborgarna är ingen bra diskussion. Det enda sättet att bemöta detta är ju att visa att man är transparent och relevant i sin information och att man inte mörkar någonting, oavsett av vilken anledning det skulle vara.

Anf. 13 ANDREAS CARLSON (KD):

Herr talman! Jag välkomnar statsrådets besked om att vi ska invänta utredningen. Det är viktigt att alla kort läggs på bordet för att man ska kunna återskapa förtroendet för polisen, om det eventuellt har skadats, vilket det kan ha gjort som inrikesministern var inne på.

Jag var själv ute med polisens ensamkommandegrupp här i Stockholm för några veckor sedan för att följa deras arbete. Det var ett mycket bra arbete som polisen tillsammans med socialtjänsten utförde. Det gäller inte minst det arbete som riktades mot de ensamkommande barn som finns i Stockholm. Här finns mer eller mindre gatubarn. Det är en komplicerad verklighet som polisen möter och som dessa barn lever i. Barnen, som kommer från landområden i Nordafrika, är väldigt utsatta med misärartade förhållanden. I sin utsatthet riskerar de att utsätta andra för brott. Här gör polisen ett väldigt gott arbete.

Samma kväll var det ett hundratal maskerade män som hade bestämt sig för att gå ut och ta saken i egna händer. Det var en omskakande upplevelse att se på oron och rädslan som fanns där på Centralstationen. Vi måste givetvis ha nolltolerans mot den här typen av medborgargården eller vad de kallar sig som ska så att säga hjälpa polisen.

Samtidigt ska man fortsätta att bedriva ett bra arbete för att förhindra att utsätta ensamkommande barn riskerar att utsätta andra för brott.

När det gäller festivaler har Kristdemokraterna i Stockholms stad fört fram ett krav på kameraövervakning. En fråga till statsrådet: Hur ser du på möjligheten att i större utsträckning ha kameraövervakning vid den här typen av evenemang?

Anf. 14 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Först vänder jag mig emot Andreas Carlsons språkbruk. De som maskerar sig, misshandlar poliser och hotar väktare tar inte lagen i egna händer. De utgör en fara för rättssamhället och de rättsvårdande myndigheterna. Vi måste vara kristallklara över att detta inte är acceptabelt. Vi kan inte ha – som i det här fallet – högerextrema polacker som rusar omkring på Stockholms gator och hotar människor. Det har ingenting med rättskipning eller medborgargarde att göra, det är en lynchmobb, ingenting annat.

Vi vill utvidga möjligheterna till kameraövervakning under vissa omständigheter, och vi har tillsatt en utredning som ser över frågan. Jag är osäker på om det kan vara ett verksamt verktyg i det här avseendet. Här

handlar det om täta folksamlingar i mörker, och då är det tveksamt om kamera är så bra som bevissäkringsverktyg.

Men jag är inte främmande för kameraövervakning. Vi har tillsatt en utredning som ska titta på frågan. Jag är inte beredd att avvisa kameraövervakning, däremot är jag kanske inte lika förhoppningsfull som Andreas Carlson om att det är en verkningsfull åtgärd.

Jag är mer ute efter att jobba med arrangörerna. Det ställs krav, oavsett om det är ett fotbollsarrangemang eller ett konsertarrangemang, på arrangörerna att de ska kunna trygga säkerheten för besökarna. Om det förekommer så många incidenter som det gjorde till exempel på Bråvalla där det begicks våldtäkter måste festivalarrangörerna skärpa sitt säkerhetsarbete. Polisen ska kanske också ställa skarpare krav på säkerhetsarbetet.

Med dessa ord vill jag tacka Andreas Carlson för en bra debatt.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 7 Svar på interpellation 2015/16:327 om samhällets krisberedskap i migrationsfrågan

Anf. 15 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Allan Widman har frågat statsministern vilka åtgärder han är beredd att vidta för att migrationskrisen så snart som möjligt granskas med avseende på såväl regeringens som myndigheternas hantering. Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationen.

Flyktingsituationen har inneburit betydande påfrestningar för samhällets funktionalitet. Även om arbetet i huvudsak utförs av kommuner, landsting, länsstyrelser, myndigheter, civila, samhällets organisationer och näringsliv har regeringen naturligtvis ett övergripande ansvar för att hantera situationen. Regeringen har kontinuerligt fört samtal med myndigheter och andra berörda aktörer. Lägesbilder och annan information har kommit in från olika håll. Dessa samtal och underlag var viktiga och nödvändiga för att regeringen skulle få en bild av utvecklingen. Som ett resultat av detta samlade underlag och den information som successivt kommit in har regeringen fattat ca 60 beslut som en del i att hantera flyktingsituationen.

Det svenska samhället är i grunden robust, men förmågan att förebygga, stå emot och hantera kriser och andra påfrestningar behöver kontinuerligt utvecklas. I utvecklingsarbetet måste hänsyn tas till förändringar i omvärlden och till erfarenheter från hanteringen av tidigare inträffade händelser.

Det är därför naturligt och viktigt att arbetet med flyktingsituationen granskas, inte minst för att få möjlighet att dra lärdomar för framtiden.

Utvärderingen måste ta sikte på både regeringens och myndigheternas arbete. Jag konstaterar att Riksrevisionen har beslutat att inleda en granskning av regeringens och berörda myndigheters hantering av flyktingkrisen. Som tidigare aviserats avser även regeringen att initiera en oberoende utvärdering. Den granskning som Allan Widman efterlyser kommer alltså att ske.

Anf. 16 ALLAN WIDMAN (L):

Herr talman! Det är alldeles korrekt att kansliet för krishantering i Regeringskansliet har flyttats från Statsrådsberedningen till Justitiedepartementet. Klokskapen i den omorganisationen kanske vi kan återkomma till.

En förutsättning för effektiv krishantering är bland annat insikten om att det föreligger en kris. Under några veckor tidigt i höstas gick Sverige från att vara ett land som tycktes välkomna alla som sökte sig till våra gränser till att påbörja resan mot det som justitie- och migrationsminister Morgan Johansson numera betecknar som EU:s miniminivå.

Herr talman! Inte minst regeringens och inrikesministerns egen bedömning är att uppemot hälften av de 162 000 asylsökande som kom förra året kan tvingas återvända reser ju frågor kring den förda politiken.

Det är viktigt att poängtera att det också handlar om våra myndigheters beredskap. Som boende i Malmö kunde jag under några veckor sent på hösten konstatera att det vistades över 1 000 personer inne i en enda lokal, nämligen i Malmömessan nere i hamnen. Migrationsverket ansåg att dessa människor befann sig i en väntsal, så därför fanns det inte tillgång till andra hygienutrymmen än toaletter med tvättfat. Man fick inte möjlighet att hämta utskrivna mediciner – antibiotika och annat – därför att det inte var tillåtet att lämna anläggningen.

Så är det med bristande krisberedskap, herr talman, att den leder nästan alltid till onödigt mänskligt lidande och till ekonomisk skada.

Därför är jag utomordentligt glad över att inrikesministern nu vill ha en oberoende granskning. Men den givna följdfrågan är naturligtvis: Vilken typ av granskning är det som regeringen ser framför sig? Är det en traditionell, statlig, offentlig utredning eller är det en mer oberoende kommission – en sådan kommission som regeringen tillsatte efter tsunamin, den så kallade katastrofkommissionen där både sammansättningen och direktiven bestämdes efter överenskommelse med den politiska oppositionen?

En sak som slår mig i interpellationssvaret – som jag tror att jag inledningsvis glömde att tacka för – är att inrikesministern inte använder begreppet ”migrationskris” utan hela tiden refererar till ”flyktingsituationen” under hösten. Min fråga är: Anser inrikesministern att det som började tidigt i höstas och som fortfarande i någon mening pågår ska betecknas som en kris eller inte?

Anf. 17 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Vi börjar i slutet: Ja, jag anser att det här är och har varit en kris. Vi har också utlöst de mekanismer för krisberedskap som har funnits i Regeringskansliet. Som jag beskrev i svaret har vi fattat ett sextiototal olika regeringsbeslut, och det sker ett oräkneligt antal andra aktiviteter. Vi har också exempelvis gett i uppdrag till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap att både samordna verksamheten och informera regeringen.

Det leder till den insinuation som Allan Widman hade i början av sitt inlägg. Statsministern har valt att skärpa krisberedskapen i Sverige genom att ha ett samlat ansvar för ordning, säkerhet och krisberedskap under inrikesministern på Justitiedepartementet, vilket gör att den som är ansvarig för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, räddningstjänsten, polisen och Säkerhetspolisen också är ansvarig för regeringens krisberedskap

Prot. 2015/16:67
12 februari

Svar på
interpellationer

och krishanteringskansliet. Jag tror att det är en ordning som tjänar oss väl och som gör oss bättre rustade att möta den här typen av extern påverkan.

Allan Widman frågade om formen. Vi är inte riktigt där än. Men vi ska komma ihåg att Riksrevisionen gör sin granskning och att KU kommer att göra en omfattande granskning. Jag har sett ett omfattande frågebatteri som inkommit till departementet om det. Jag ser väl framför mig att den här regeringen kommer att göra en oberoende utvärdering av de insatser den har gjort ungefär på samma sätt som den tidigare regeringen gjorde i samband med branden i Västmanland, som var en väldigt omfattande händelse.

Naturligtvis vill vi att det här underlaget blir så bra som möjligt. Jag tycker från min horisont att Sverige har klarat den här utmaningen väldigt bra. Men det gör inte att det inte kan finnas sådana som har andra perspektiv och kan se andra brister än dem jag kan se från min horisont. Det är viktigt att vi i det arbetet kan lyssna och ta del av andra bilder från olika myndigheter och från olika delar av landet, inte minst från Malmöregionen, som Allan Widman redogjorde för. I det härade tänker vi oss arbetet. Det kommer alltså inte att ha samma form som arbetet efter tsunamin, utan mer likna det som gjordes i samband med branden i Västmanland. Vi ska titta åt olika håll och jämföra.

Det är klart att det var ett umbärande för dem som fick vara ett dygn eller två på Malmömassan. Men jag tycker ändå att man ska sätta in den här krisen i dess sammanhang. Under andra världskriget tog vi emot 20 000 människor som flydde. Under Balkankrisen tog vi emot 60 000 människor. Under förra året tog vi emot 163 000 människor, och huvuddelen var koncentrerad till fyra månader. Det är inte bara det största antalet någonsin, utan det är mer än dubbelt så mycket som det tidigare största. I denna extremt svåra situation klarade samhället i allt väsentligt uppgiften. Bara en enda natt under hela den här tiden var det någon som inte kunde beredas sängplats och tak över huvudet. Det är ändå ett ganska gott betyg för svensk krisberedskap.

Men med det sagt tycker jag att vi ska vara ödmjuka och se vad vi kan lära av det här. Jag benämner dessa personer flyktingar, men vi har inte klaggjort vilka av dem som är flyktingar och inte, utan det är Migrationsverket och migrationsdomstolen som gör det. Den beskrivning som har tillskrivits mig i medierna om att ungefär hälften får stanna är svaret på frågan hur många som fick stanna under den tid då Allan Widmans parti satt i regeringsställning. Om det skulle bli samma proportioner mellan avslag och bifall nu skulle det bli de siffrorna.

Anf. 18 ALLAN WIDMAN (L):

Herr talman! Jag ber om ursäkt för min stämna.

Inrikesministern säger att det blir mycket effektivare nu för att man samlar regeringens krisberedskapsfunktioner under ett och samma tak. Det låter naturligtvis oerhört bra på många sätt, samtidigt som det väl är något av en sanning med modifikation, eftersom ansvaret för det militära försvaret, som är en viktig del i den samlade krishanteringsförmågan, finns under försvarsminister Peter Hultqvist, medan det civila försvaret finns under inrikesminister Anders Ygeman.

Herr talman! Det kan nog på många sätt vara bra att göra en sådan här samordning. Men när de riktigt stora kriserna inträffar är det inte bara ett

departement eller någon enskilda myndighet som berörs, utan då är ”impacten” på det svenska samhället långt mycket bredare. Och det är då som frågan ställs på sin spets. Är det en statsminister som bäst kan hantera departementsöverskridande frågor, med den konkurrens och det revirtänkande som vi vet finns inte bara mellan departement utan också mellan myndigheter, eller är det en fackminister?

Herr talman! Jag är glad för att Anders Ygeman poängterar detta med 60 fattade regeringsbeslut. När tsunamin inträffade fattades det över huvud taget inga regeringsbeslut som dokumenterades och i efterhand kunde följas upp. Detta är en god grund, kan man säga, för den oberoende granskning som både jag och inrikesministern nu hoppas kommer.

Att hänvisa till konstitutionsutskottets granskningsarbete är väl på ett sätt relevant. Men det handlar då om den konstitutionella granskningen. Jag menar att granskningen av den migrationskris som inträffat 2015–2016 måste vara långt mycket bredare och också omfatta de praktiska aspekterna.

Inrikesministern säger att det var en enda natt som vi inte kunde bereda sängplatser och tak över huvudet till människor. Det där är väl lite av en definitionsfråga, herr talman. När jag åkte nattåg och morgontåg från Malmö centralstation i höstas kunde jag under flera månaders tid konstatera att ett stort antal människor blev liggande på golvet inne på stationen. Det föreföll inte på något sätt organiserat.

Herr talman! Som svar på min fråga om vilken typ av oberoende granskning regeringen ser framför sig hänvisar nu inrikesministern, som jag förmodade, till offentlig utredning och till Riksrevisionen. Men han tar, som jag uppfattar det, tydligt avstånd från tanken på en kommission av den typ som tillsattes efter tsunamin och där både sammansättning och direktiv grundades på politisk enighet mellan den dåvarande regeringen och den politiska oppositionen. Jag beklagar detta, herr talman. Om man inte gör en grundlig och oberoende utredning riskerar varje annan granskning att brista i förtroende hos allmänheten. Det är viktigt att säga att rejäla, breda och oberoende granskningar är en förutsättning för att vi ska kunna hantera nästa kris bättre än den föregående.

Anf. 19 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Den här situationen kommer inte bara att granskas av den opartiska utredning som nu kommer att tillsättas. Den kommer också att utvärderas opartiskt av Riksrevisionen, som jag nämnde. Sedan kommer den att granskas av KU. Jag skulle naturligtvis önska att Allan Widmans kollegor betonade den konstitutionella inriktningen på konstitutionsutskottets granskning lika tydligt som Allan Widman gör; det har av och till i debatten ”konstitutionsanmälts” en hel del saker som inte främst är av konstitutionell natur.

Det återstår att se om vi kan nå politisk samsyn om direktiven till den granskningen. Det är naturligtvis min förhoppning, och det är ingenting vi söker strid om. Oavsett om det handlar om att granska regeringen Reinfeldts eller regeringen Löfvens hantering är syftet med granskningen att kunna dra lärdomar, så att vi vid nästa kris, vad det än månde vara, kan hantera den bättre och stå bättre rustade. Där är jag och Allan Widman helt eniga.

Prot. 2015/16:67
12 februari

Svar på
interpellationer

Naturligtvis vill vi att det mandat och de direktiv som den här utredningen har ska göra det möjligt att säkerställa att vi drar de lärdomar som vi behöver dra. Då styrks det också av att den konstitutionella delen granskas av konstitutionsutskottet och att Riksrevisionen gör sin granskning. Om det är tre granskningar kan vi förhoppningsvis dra kloka lärdomar inför framtiden.

Anf. 20 ALLAN WIDMAN (L):

Herr talman! För mig framstår det som lite osäkert i vilken mån Riksrevisionen kan värdera de insatser som regeringen gör inom ramen för den förda politiken. Däremot kan Riksrevisionen – det gör Riksrevisionen hela tiden – granska myndigheternas agerande när det gäller både kostnadseffektivitet och andra aspekter.

Jag har själv suttit i konstitutionsutskottet en lång tid. Jag vet att det tyvärr kanske ibland inte enbart är det rent konstitutionella som provas. Det beklagar jag, för en sådan förflackning hotar naturligtvis tilltron till och respekten för riksdagens främsta granskningsorgan: konstitutionsutskottet.

Jag konstaterar emellertid, herr talman, att inrikesministern tycks villig att ha en dialog med den politiska oppositionen kring direktiv och kanske också sammansättning av en oberoende granskning. Det tycker jag bådär gott för framtiden. Jag tror att det kommer att stärka den här granskningen på ett sätt som gör att den får större tilltro inte bara hos den politiska oppositionen utan också hos hela den svenska allmänheten.

Jag ser fram emot en fråga från regeringen utsträckt hand i frågan. Jag vill också passa på att tacka inrikesministern för interpellationsdebatten.

Anf. 21 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Jag välkomnar diskussionen. Jag välkomnar att vi kan jobba tillsammans med att se till att dra kloka lärdomar av den kris som vi delvis fortfarande befinner oss i. Jag hoppas på Liberalernas konstruktiva bidrag när det gäller att förbättra Sveriges krishanteringsförmåga.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 8 Svar på interpellation 2015/16:335 om polisens resurser och beredskap

Anf. 22 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Roger Haddad har frågat mig om regeringen kommer att bevilja ytterligare resurser till polisen och om jag och regeringen står fast vid bedömningen att inte återinsätta beredskapspolisen. Roger Haddad har också frågat mig om vilka åtgärder jag och regeringen avser att vidta för att säkerställa att polisen kan hantera kraven på polisiär beredskap med anledning av den höjda terrorhotnivån utan att det går ut över den ordinarie brottsförebyggande verksamheten.

Min uppfattning är att svensk polis under det senaste året har visat att myndigheterna har flexibiliteten och förmågan att lösa många och besvärliga uppgifter under svåra förhållanden. Ombildningen av polisen till en

myndighet är en viktig förklaring till att Polismyndigheten har kunnat kraftsamla för att hantera både migrantströmmarna och den förhöjda terrorhotnivån.

Det står dock klart att den uppkomna situationen tvingar Polismyndigheten att göra prioriteringar inom verksamheten och att detta kan komma att påverka verksamheten negativt. Det är därför rimligt att se över om det behövs långsiktiga resursförstärkningar. Fokus bör ligga på att upprätthålla en stark polisverksamhet och inte på att bygga upp begränsande sidoverksamheter. Jag står därför fast vid att det inte i nuläget är fråga om sådana förhållanden att beredskapspolisen bör återinföras.

Mot bakgrund av den senaste tidens omvärldsutveckling kom Polismyndigheten den 25 januari in med ett underlag till regeringen. Av underlaget framgår det att myndigheten under perioden fram till och med 2020 kan behöva öka antalet poliser med mellan 1 500 och 2 500 och antalet civilanställda med mellan 1 000 och 1 600 personer. Myndigheten bedömer att tillskott av medel på mellan 1,8 och 2,8 miljarder kronor kommer att behövas för att finansiera satsningen. I det budgetunderlag som Polismyndigheten ska lämna senast den 1 mars avser myndigheten att specificera sina resursbehov. Därefter kommer regeringen att, i vanlig ordning, bereda detta inom ramen för arbetet med nästa års budgetförslag.

Det är viktigt att Polismyndigheten har förmåga att ingripa för att avvärja en potentiell terrorattack. I enlighet med den breda överenskommelse som ingåtts mellan regeringen och ett flertal riksdagspartier avser regeringen att före sommaren ge Polismyndigheten i uppdrag att utreda hur insatsförmågan kan säkerställas.

Den nuvarande höjningen av terrorhotnivån innebär dock inte i sig att de resurser som används för det ordinarie brottsförebyggande arbetet tas i anspråk för andra åtgärder. Tvärtom är det brottsförebyggande arbetet centralt för att långsiktigt förhindra terrorism.

Anf. 23 ROGER HADDAD (L):

Herr talman! Tack så mycket, inrikesminister Anders Ygeman, för svaret! Liberalerna lämnade in den här interpellationen med ett antal frågor med anledning av att rikspolischefen, Dan Eliasson, som inrikesministern utnämnde för snart ett år sedan, hemställde till regeringen om en rejäl resursförstärkning, 2–3 miljarder, de kommande åren.

Det var den 25 januari, herr talman. Men det var egentligen inga nyheter. Redan i oktober, november och så sent som vid en utskottsdialog med justitieutskottet i december framfördes den informationen till riksdagen.

Det låter på inrikesministerns svar som att man menar: Ja, låt oss titta på den här frågan! Låt oss följa den här frågan! Om situationen förvärras eller om migrationsströmmarna inte bemästras eller om den förhöjda terrorhotnivån fortsätter ska vi se över vad polisen behöver och Säkerhetspolisen behöver.

Jag tycker inte att det är en rimlig analys eller en rimlig bedömning av hur allvarlig situationen är, herr inrikesminister. Det här var uppe redan i oktober. Regeringen har kunnat agera tidigare utifrån den informationen. Vi har haft debatter under våren. Ja, då var det en helt annan omvärld. Det var en helt annan verklighetssituation. Vi sa då att vi båda hade förhoppningar om att den nya polisorganisationen skulle landa i mer resurser i yttre

Prot. 2015/16:67
12 februari

Svar på
interpellationer

tjänst. Vad har hänt under hösten? Ja, rikspolischefen säger att det är en väsentligt ökad arbetsbelastning dels i gränspolisverksamheten, dels när det gäller den yttre säkerheten.

Vi har en rikspolischef i Sverige som enligt tidningen Expressen är överraskad över att det är oroligt i flera av våra förorter och områden i svenska städer. Han är överraskad. Jag begriper inte hur man kan göra sådana uttalanden när man innehar den positionen.

Jag vill höra om inrikesministern också är överraskad över att vi nu har 53 utsatta områden, varav 14 är särskilt utsatta områden. I min hemkommun, Västerås, har vi ett område som jag har följt i tio år som tyvärr klassas som utsatt. S-kommunalrådet sa i en kommentar i VLT häromdagen, herr talman, att det var tur att området inte hamnade bland de särskilt utsatta. Det visar på att många politiker tyvärr inte tar det här på allvar.

Den andra frågan som vi har försökt lyfta utöver polisens resurser och beredskap handlar om beredskapspolisen. Vi ställde en skriftlig fråga till statsrådet. Vi fick svar i mitten av november. Där står det att det inte blir någon beredskapspolis. Det är inte aktuellt. Dagarna efter det var det ett tv-inslag i SVT, där inrikesministern svarar Sigtuna kommun – S-kommunalrådet där vill faktiskt återinföra beredskapspolisen som förstärkning. De har gjort en positiv tolkning. De fick till och med ett skriftligt svar där det står att frågan är högst upp på agendan. Det är en högaktuell fråga.

Det är därför vi måste ha ett förtydligande. Vi kan inte ha olika besked från inrikesministern om beredskapspolisen. Är det på gång, eller är det inte på gång? Det vill jag gärna veta i dag.

Anf. 24 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Låt mig inledningsvis säga att jag är lite förvånad över Roger Haddads tonläge.

För det första avskaffade Roger Haddad, dåvarande Folkpartiet, Moderaterna, Kristdemokraterna och Centerpartiet beredskapspolisen. Skälet till att den borgerliga regeringen gjorde det var att den inte hade använts.

Jag planerar inte att återinföra beredskapspolisen. Det har jag gett uttryck för i svaret, i den SVT-intervju som Roger Haddad hänvisar till och i det brevsvaret som politikerna i Sigtuna fick.

Jag är däremot beredd att titta på olika mellanformer. Vi har polisens volontärer i dag. Sedan är glappet ganska stort upp till vår välutbildade poliskår. Detta ska dock utgå från polisens behov och inte efter Roger Haddads brevläsande eller tv-tittande.

För det andra förefaller Roger Haddad tro att det finns poliser på hyllan. Det gör det inte. Vi har exakt det antal poliser som Roger Haddads regering planerade för och som Roger Haddad tycker att vi ska ha. Roger Haddad har inte skjutit till en krona för några ytterligare poliser – inte en krona!

Detta är alltså ingenting att vara förvånad över. Det är Roger Haddad som har dimensionerat polisen på den nivå vi har i dag.

Den tredje frågan som Roger Haddad ställer är om jag är förvånad över att det är våra socialt utsatta områden i Sverige som också är drabbade av brott. Nej, Roger Haddad, det är jag inte och det av många skäl, men det främsta skälet är att vi har haft en borgerlig regering i åtta år där arbetslösheten har stigit, där skolresultaten har sjunkit och där de ekonomiska klyftorna har växt. Om man driver den politiken, sänker skatterna och skär ned

med över 100 miljarder kronor går det inte att vara förvånad över att man får en social utsatthet som kvitto på den politik man bedriver.

Vår politik är att vända den här utvecklingen. Nu sjunker ungdomsarbetslösheten i stället för att stiga som när Roger Haddad styrde Sverige. Nu sjunker arbetslösheten i stället för att stiga som när Roger Haddad styrde Sverige. Sysselsättningen stiger, och den stiger mest bland utlandsfödda kvinnor – inte bland etniska svenskar mitt i livet, som Roger Haddads statsminister uttryckte det.

Vi tar tag i de här utmaningarna. Syftet med polisens rapport är att vi ska ha fler poliser i de mest utsatta områdena. Vi ser i Brås rapport att tryggheten i samhället ökar och att utsattheten för brott minskar, men inte bland den andra generationens svenskar.

Därför behöver vi ärligt och öppet redovisa hur situationen ser ut i de här socialt utsatta områdena och vara beredda att vidta relevanta åtgärder. På mitt ansvarsområde är den relevanta åtgärden att det kommer fler poliser som har vardaglig kontakt med medborgarna, löser trygghetsproblemen och skapar trygghet.

Anf. 25 ROGER HADDAD (L):

Herr talman! Först en arbetspolitisk kommentar: Till skillnad från inrikesministern har jag suttit i arbetsmarknadsutskottet, jag har varit arbetsmarknadskommunalråd i Västerås och jag har varit ordförande för arbetsförmedlingen. Inrikesministerns inlägg visar hur okunnig han är när det gäller ungdomsarbetslösheten. Den sjönk och sysselsättningen ökade långt innan statsrådet Ygeman hamnade i regeringen.

Jag går nu tillbaka till interpellationen. När det gäller beredskapspolisens avvecklade vi den 2012 eftersom den inte användes. Men jämför inte, herr statsrådet, 2012 med 2014 och inte med 2015 på hösten när vi hade gigantiska migrationsströmmar! Statsrådet är ju ute var och varannan dag och säger att han vill vidta ännu fler åtgärder för att pressa tillbaka migrationsströmmarna.

Rikspolischefen säger att de prioriterar bort trafikbrott och enklare narkotikabrott, och man kan inte åka ut där det är stökigt. Det här kan vi acceptera nu. Allmänheten kan acceptera det här nu, men man kommer inte att acceptera det på sikt om situationen håller i sig.

Till skillnad från vad Ygeman sa i sitt inlägg, herr talman, sa rikspolischefen att de resurser som man vill se ska gå till nationella insatsstyrkan. Det ska gå till terrorhotsbekämpning. Det ska gå till ökad gränskontroll och till att skydda våra asylboenden. Han har inte begärt några sådana här bobbies som de har i London som ska patrullera. Men Ygeman står här och pratar om polisvolontärer.

Nej, herr talman, vi vill ha besked om vilken typ av beredskapspolis det handlar om, för om jag har läst på rätt så är beredskapspolisens mandat av en helt annan kaliber när det gäller till exempel möjligheten att använda vapen. De kan agera och ingripa på ett helt annat sätt. Det kan inte en vanlig väktare utan särskilda behörigheter. Det kan inte en polisvolontär.

Det finns alltså ett glapp mellan det som rikspolischefen Dan Eliasson efterfrågar och den bild, den analys och de inlägg jag hör från statsrådet Anders Ygeman. Vi från Liberalerna blir väldigt bekymrade.

Nu sitter inte mitt parti i regeringen. Det är regeringen som styr riket, inte oppositionen, inte Liberalerna i riksdagen. Vi är i opposition, och vi

Prot. 2015/16:67
12 februari

Svar på
interpellationer

lägger fram våra förslag. Jag känner igen exakt varenda mening i inrikesministerns kommentarer, från förra året. Det var exakt samma texter som lästes upp nu och som framfördes retoriskt i en debatt som vi hade förra året: att det är jag som är i opposition och som företrädare för dåvarande Folkpartiet liberalerna som ska anslå mer pengar och prioritera.

Men det är Anders Ygeman som är ansvarig inrikesminister i Stefan Löfvens regering. Varsågod och agera!

Anf. 26 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Jag ska ge Roger Haddad rätt i en sak: Det är regeringen som styr riket, inte oppositionen. Det ska väljarna och riket vara väldigt glada för, för annars hade det varit så att beredskapspolisen hade avskaffats 2012 eftersom man inte tyckte att den behövdes. Så hade man kanske tyckt att den behövdes igen 2014 och återinfört den. Oj, 2016, nu verkar vi inte behöva någon, så då avskaffar vi den! Och 2018 inför vi den igen.

Roger Haddad, så kan man inte resonera. Vi måste dimensionera den riktiga, välutbildade polisen så att den klarar att möta de utmaningar som den ställs inför. Därför är mitt besked att när vi i lugn och ro, tillsammans med polisen, har gått igenom det budgetunderlag som har inkommit till departementet ska vi redovisa vilken nivå som vi anser att den långsiktiga bemanningen behöver.

Vi kommer också att göra om polisen så att de får en ännu bättre utbildning, med polishögskoleutbildning, som de har i Norge, Finland och Danmark. Detta kommer också att vara bra för polisens anseende.

Hela syftet med den reform som vi trots allt har varit överens om i den här kammaren är att vi ska ha fler poliser närmare medborgarna. Det har vi också fått, Roger Haddad. Vi har fler poliser nu än någon gång då alliansregeringen har styrt Sverige. Vi har fler polisanställda än någon gång då alliansregeringen har styrt Sverige.

Nu placeras det ut fler poliser närmare medborgarna. I Rinkeby ska det öppna en ny polisstation med över 200 polisanställda, för det är ett område där medborgarna har rätt att ställa högre krav på sin trygghet. I syd- och västregionen, där Malmö och Göteborg ligger, har personalresurserna förstärkts.

Det är dock självklart att det faktum att vi för första gången sedan 1994 utövar gränskontroll är en hård belastning för polisen. Det är flera hundra poliser som sysslar med en arbetsuppgift som man tidigare inte behövde göra. Det är klart att det kommer att påverka dimensioneringen om det blir långvarigt.

Detta gör dock inte att vi kan rymma från våra förpliktelser mot dem som bor i de socialt utsatta områdena, att vi kan blunda för att brottsligheten där är högre än på andra ställen. Därför måste vi ha mer poliser där som kan skapa kontakter med medborgarna, som kan lösa deras vardagsproblem och brottsligheten och återskapa tryggheten.

Jag önskar ju att den tidigare moderatledda regeringen, där Roger Haddads parti ingick, hade gjort mer för socialt utsatta områden. Jag önskar ju att ni faktiskt hade sänkt arbetslösheten i stället för att den höjdes under de åtta år ni satt vid makten, att ungdomsarbetslösheten hade sjunkit i stället för att stiga som den gjorde under de åtta år ni satt vid makten och att utbildningsresultaten hade stigit i stället för att ha OECD:s sämsta utveckling under den tid ni satt vid makten. I stället för att satsa pengar på stora

skattesänkningar, främst för dem med de högre utbildningarna, hade ni kunnat investera i framtiden, investera i dessa områden som ni tillät förfalla.

Nu har vi bytt regering. Vi har bytt politik. Nu kommer fler poliser närmare medborgarna i de socialt utsatta områdena.

Prot. 2015/16:67
12 februari

Svar på
interpellationer

Anf. 27 ROGER HADDAD (L):

Herr talman! Man får inte överdriva att staten och polisen ska lösa hela situationen i utanförskapsområdena. Det är ytterst ett kommunalt ansvar. Varsågod och ring upp dina socialdemokratiska kommunalråd i Göteborg och Malmö, som så länge jag kan minnas alltid har styrt dessa kommuner politiskt. Det är de som är ansvariga för utanförskapsområdena. Det är de som är ansvariga för förskolan, skolan, fritidsgården, fältassistenter, socialtjänsten – allt! Det är ytterst inte Sveriges regering eller Sveriges riksdag.

Herr talman! Rikspolischefen önskade i samma paket och uttalande ett snabbspår. Han vill snabbt få ut poliser. Även här har inrikesministern, alltså rikspolischefens chef, uppdragsgivare, pratat om riktiga ordinarie poliser – som dessutom är på väg att akademiseras. Ni är regeringen. Ni får ha uppfattningen att utbildningen ska förlängas från två och ett halvt till tre år och bli akademisk. Ni har rätt att föreslå det. Men rikspolischefen efterfrågar poliser inom kort, och han föreslår också något slags snabbspår. Jag vet inte vad han menar med det.

Sedan har vi frågan om särskilt utsatta områden. Det var en mycket allvarlig rapport rikspolischefen lämnade in i november 2015 om särskilt utsatta områden. 14 av de 53 områdena är särskilt utsatta.

Jag har lyssnat på polisen i Göteborg, Erik Nord med flera som har uttalat sig i Göteborgs-Posten, och på polisen i Örebro vid ett återbesök för två veckor sedan. De får inte nya resurser för att hantera dessa särskilt utsatta områden. De förväntas omprioritera inom ram.

Vi som har jobbat kommunalpolitiskt eller har haft ansvar, till exempel statsrådet, för budgeten i regeringen eller här i riksdagen vet att omprioritering inom ram inte är detsamma som förstärkningar. Vi vill verkligen be statsrådet att ta detta på allvar.

Anf. 28 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! År 2012 lade Roger Haddad ned beredskapspolisen. Nu vill han återinföra den. Det kan väl möjligtvis vara förlåtet att man på några år ändrar uppfattning. Jag har respekt för det, och jag ska inte kritisera Roger Haddad för det.

Men när Roger Haddad här i talarstolen inte lyckas hålla en och samma uppfattning i längre än 12 minuter blir jag lite orolig. Roger Haddad inledde interpellationsskiftet med att säga att regeringen har ansvar för de socialt utsatta områdena. Han avtvingade mig svar på vad regeringen ska göra, om regeringen delar den förvåning som han påstår att rikspolischefen har uttryckt. När jag ödmjukt påpekar för Roger Haddad att Liberalerna har styrt landet i åtta år är det plötsligt inte regeringens fel utan kommunernas fel.

Roger Haddad! Du måste kunna hålla en åsikt längre än 12 minuter.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 9 Anmälan om interpellation

Följande interpellation hade framställts:

den 11 februari

2015/16:400 Rationellt nyttjande av Sveriges flygmotorarv
av *Allan Widman* (L)
till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

§ 10 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 11 februari

2015/16:782 Mygg i Nedre Dalälven
av *Patrik Lundqvist* (S)
till klimat- och miljöminister Åsa Romson (MP)
2015/16:783 Fri entré
av *Isabella Hökmark* (M)
till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP)
2015/16:784 Regelverket för miljöersättningar
av *Jonas Jacobsson Gjörtler* (M)
till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)
2015/16:785 Avstämning av sändningstillståndet
av *Cecilia Magnusson* (M)
till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP)

§ 11 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 11 februari

2015/16:721 Situationen i Turkiet
av *Roza Güclü Hedin* (S)
till utrikesminister Margot Wallström (S)
2015/16:727 Avrättningar i Iran
av *Isabella Hökmark* (M)
till utrikesminister Margot Wallström (S)
2015/16:728 Avrättningar i Saudiarabien
av *Isabella Hökmark* (M)
till utrikesminister Margot Wallström (S)
2015/16:729 Avrättningar i Kina
av *Isabella Hökmark* (M)
till utrikesminister Margot Wallström (S)

2015/16:730 Avrättningar av barn i Iran

av *Isabella Hökmark* (M)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2015/16:742 Behov av förlängda och intensifierade sanktioner gentemot Ryssland

av *Margareta Cederfelt* (M)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

Prot. 2015/16:67

12 februari

§ 12 Kammaren åtskildes kl. 10.13.

Förhandlingarna leddes av förste vice talmannen.

Vid protokollet

ANNALENA HANELL

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

§ 1 Justering av protokoll	1
§ 2 Anmälan om subsidiaritetsprövning	1
§ 3 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	1
§ 4 Ärenden för hänvisning till utskott	2
§ 5 Svar på interpellation 2015/16:355 om Arbetsförmedlingens anslagsöverskott	2
Anf. 1 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S)	2
Anf. 2 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M)	3
Anf. 3 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S)	4
Anf. 4 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M)	5
Anf. 5 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S)	6
Anf. 6 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M)	7
Anf. 7 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S)	8
§ 6 Svar på interpellation 2015/16:305 om polisens information till allmänheten	8
Anf. 8 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	8
Anf. 9 ANDREAS CARLSON (KD)	9
Anf. 10 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	9
Anf. 11 ANDREAS CARLSON (KD)	10
Anf. 12 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	10
Anf. 13 ANDREAS CARLSON (KD)	11
Anf. 14 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	11
§ 7 Svar på interpellation 2015/16:327 om samhällets krisberedskap i migrationsfrågan	12
Anf. 15 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	12
Anf. 16 ALLAN WIDMAN (L)	13
Anf. 17 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	13
Anf. 18 ALLAN WIDMAN (L)	14
Anf. 19 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	15
Anf. 20 ALLAN WIDMAN (L)	16
Anf. 21 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	16
§ 8 Svar på interpellation 2015/16:335 om polisens resurser och beredskap	16
Anf. 22 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	16
Anf. 23 ROGER HADDAD (L)	17
Anf. 24 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	18
Anf. 25 ROGER HADDAD (L)	19
Anf. 26 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	20
Anf. 27 ROGER HADDAD (L)	21
Anf. 28 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	21
§ 9 Anmälan om interpellation	22
§ 10 Anmälan om frågor för skriftliga svar	22
§ 11 Anmälan om skriftliga svar på frågor	22
§ 12 Kammaren åtskildes kl. 10.13.	23